

Fylkesmannen i
NORDLAND

Revisjon av forvaltningsplan for rovvilt i region 7 – Nordland

- vinner til Nordlands beste

Forrige nemnds bestilling

Ber sekretariatet om å utarbeide forslag til ny sonering mellom beitedyr og rovdyr i Nordland.

Følgende kriterier skal legges til grunn:

- *Bestandsmål for de ulike artene i Nordland.*
- *Kunnskap om rovdyrenes biologi og arealbruk:*
  - *forekomst og utbredelse av de ulike rovviltartene i regionen de siste årene (primært bruk av data fra perioden 2009-2015),*
  - *utbredelse av rovviltbestandene i naboregioner og Sverige.*
- *Tetthet og omfang av sau og tamrein på utmarksbeite, og kvalitet på beiteområdene.*
- *Bestandsmål og arealdifferensiering i naboregioner.*
- *Hvilke tiltak som er realistiske å gjennomføre i ulike områder ut fra økonomiske og juridiske virkemidler, og naturgitte forhold.*

Ber om at det gjøres vurderinger om konsekvenser for utmarksbeite dersom beiteområder defineres som prioritert område for rovdyr.

Framdriftsplan

1. *Vår/sommer 2016: Dialogmøter med faglag/organisasjoner.*
2. *Sommer/høst 2016: Fylkesmannen arbeider med mulig sonering og forvaltningsprinsipper.*
3. *26. sept. 2016: Fagseminar for å gi bedre beslutningsgrunnlag i arbeidet med revisjon av forvaltningsplanen.*
4. *19. oktober 2016: Møte i Rovviltnemnda. Sekretariatet presenterer sin tilrådning. Arbeidsgruppa presenterer sin tilrådning. Nemnda vedtar å sende planforslag på høring.*
5. *November 2016: Høringsperiode.*
6. *Før jul 2016: Nemnda behandler mottatte høringsinnspill. Nemndas planforslag sendes til faglig uttalelse hos Miljødirektoratet.*
7. *Nyttår 2017: Nemnda behandler direktoratets uttalelse og sluttbehandler planen.*

Rovviltforskrifta om forvaltningsplaner

- Rovviltnemndas oppgave å lage plan.
- Skal bygge på nasjonale bestandsmål for de enkelte rovviltartene i regionen.
- Langsiktig geografisk differensiering som innebærer et best mulig skille mellom beitedyr og faste forekomster av rovvilt basert på en avveining av de kryssende hensyn som skal ivaretas.
- Prioritering av FKT-midler.
- Anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler, bidra til samordnet virkemiddelbruk.
- Medvirkning i planprosessen.

Viktige presiseringer fra overordna myndighet

Flere brev og uttalelser fra både klima- og miljøministeren og landbruks- og matministeren de siste par årene

«I enkelte forvaltningsplaner er [det] gjort en prioritering av områder som over tid kan øke konfliktnivået og skape store utfordringer i en praktisk oppfølging av forvaltningen.»

«Hensyn til rovdyrenes biologi, utbredelsesområde og hvor det finnes gode leveområder for de ulike artene, må vektlegges ved prioritering av yngleområder. En arealdifferensiering som i for liten grad ivaretar disse hensyn skaper liten forutsigbarhet for både beitenæring og oppnåelse av bestandsmålene for store rovdyr.»

Svar på spørsmål i Stortinget 2. mai 2016:

«Forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 – Nordland (...) er blant de planene jeg mener det er størst behov for å endre. Dette for å skape en større forutsigbarhet for beitenæring og for oppnåelse av rovdyrenes bestandsmål. Her er prioriterte beite- og rovdyrområder sterkt fragmenterte, og kunnskap om rovdyrenes biologi og områdebruk er i liten grad tatt hensyn til ved fastsettelsen av forvaltningsplanen.

Jeg forventer nå at den nye rovviltnemnda i region 7 følger opp oppfordringen om en tydeligere soneforvaltning, slik at tapene av beitedyr og konfliktnivået i regionen kan reduseres.»

Brev av 20.07.2016 fra Klima- og miljøministeren og landbruks- og matministeren

(...) « Vi er av den oppfatning at det i forvaltningsplanen for rovdyr i Nordland er gjort en prioritering av områder som over tid snarere vil øke enn dempe konfliktnivået, samtidig som det skaper store utfordringer i en praktisk oppfølging av forvaltningen. En viktig årsak til dette er at det er gjort en svært fragmentarisk utvelgelse av prioriterte yngleområder for store rovdyr og prioriterte beiteområder.

Vi mener situasjonen i Nordland er svært utfordrende, noe som også understrekes i tilbakemeldinger vi har fått fra Mattilsynet. Det haster nå med å fastsette nye områder som på en langt bedre måte enn i dag ivaretar hensynet til beitedyr og rovdyr i Nordland. Vi ber derfor rovviltnemnden i region 7 om å ferdigstille arbeidet med en ny forvaltningsplan innen 1. januar 2017.»

Hva har vi lagt vekt på?

- *Sannsynlighet for å kunne oppnå bestandsmålene innenfor sonen (kunnskap om rovdyrenes biologi og arealbruk, forekomst og utbredelse).*
- *Så langt som mulig, forsøke å skjerme viktige beiteområder for sau.*
- *Så langt som mulig, forsøke å skjerme viktige senvinterland og kalvingsland for reindriften.*
- *Så langt som mulig, forsøke å begrense randsoneproblematikk.*
- *Byrdefordeling, særlig for reindriften.*
- *Hvilke tiltak som er realistiske å gjennomføre i ulike områder i forhold til økonomiske og juridiske virkemidler og naturgitte forhold.*
- *Mulig samlet skadereduksjon ved å ha jerv og gaupe i de samme områdene veid opp mot samlet belastning av flere rovviltarter i samme område.*

Forvaltningsprinsipper som tydeliggjør ulike praksis innenfor og utenfor rovviltsonene

Hovedinnhold i forvaltningsprinsipper innenfor rovviltsonene (tilpasses til hver enkelt art)

1. Bestandsmål skal oppnås innenfor respektive sone.
2. Beitenæringene må forholde seg til at de driver næring i et område prioritert til aktuell rovdyrart.
3. FKT-midler skal prioriteres til søkere i rovdyrsoner.
4. Byrdefordeling: Det er et mål at ynglinger skal fordeles/spres.
5. Det kan åpnes for lisensfelling og kvotejakt i rovdyrsonene for å bidra til byrdefording for saue- og reindriftsnæring.
6. Høyere terskel for skadefelling innenfor enn utenfor rovviltsonene.
Egne prinsipper for uttak av jerv i kalvingsland under kalvinga.

Forvaltningsprinsipper som tydeliggjør ulike praksis innenfor og utenfor rovviltsonene

Prinsipper utenfor rovviltsonene (tilpasses til hver enkelt art)

1. FKT-midler prioriteres i mindre grad til tiltak utenfor rovdyrsonene.
2. Utenfor rovviltsonene skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av rovdyr som forventes å gjøre skade.
3. Utenfor rovdyrsonene skal kvoten for kvotejakt/lisensfelling settes så høyt at den ikke begrenser uttaket.

To mulige alternativer for arealsonering for jerv i Nordland

Det minste alternativet: Kun mørk blåfarge.

Fordeler:

- Færre beiteområder blir direkte berørt

Ulemper:

- Lavere sannsynlighet for å oppnå bestandsmålet innafor blå sone
- Mindre rom for uttak av jerv i blå sone (altså større belastning på brukere i blå sone)

Det største alternativet: Både lys og mørk blåfarge.

Fordeler:

- Større sannsynlighet for å oppnå bestandsmålet innafor blå sone
- Større rom for uttak av jerv i blå sone, særlig viktig for kalvingsland i blå sone

Ulemper:

- Flere beiteområder blir direkte berørt

Ett mulig forslag til gaupesone

- Byrdefordelingsprinsipp
- Tydelige prinsipper – økt forutsigbarhet på kysten

To mulige alternativer for arealsonering for bjørn i Nordland

Det minste alternativet: Kun Salten

Fordeler:

- Færre beiteområder blir direkte berørt

Ulemper:

- Lavere sannsynlighet for å oppnå bestandsmålet innafor bjørneområdet
- Større belastning av bjørn for de beiteområder som ligger i svart sone

Det største alternativet: Både Salten og Helgeland

Fordeler:

- Større sannsynlighet for å oppnå bestandsmålet innafor bjørneområdene
- Byrdefordeling mellom beiteområder

Ulemper:

- Flere beiteområder blir direkte berørt

Kongeørn

Fylkesmannen har forvaltningsansvaret for kongeørn. Rovviltnemndas omtale av kongeørn i forvaltningsplanen vil være retningsgivende for Fylkesmannens forvaltning.

Rovviltforskrifta åpner ikke for bestandsregulering av kongeørn, kun for skadefelling:

«Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. viltloven § 14. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes vilkår til fellingstillatelsen.»

Forvaltningsprinsipper:

1. Rovviltforskrifta åpner ikke for soneforvaltning av kongeørn. Det vil si at bestandsmålet kan oppnås i hele fylket.
2. Når vilkår for skadefelling etter rovviltforskrifta er oppfylt, anbefaler Rovviltnemnda at Fylkesmannen iverksetter skadefellingsforsøk.
3. Midler til tapsforebyggende tiltak som har som mål å redusere kongeørnnskader, kan prioriteres til søkere i områder med årvisse tap til kongeørn.
4. Belastning av kongeørn skal vurderes ved byrdefordeling for jerv, gaupe og bjørn.

